

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår ref.: 2014/4873 - 41960/2014

Deres ref.: 11/4021

Dato: 19.06.2014

Høringsuttalelse fra Østfold fylkeskommune - forslag til endringer i privatistavgiften

Dagens ordning med kun to avgiftssatser bør beholdes

Vi kan ikke se at det er noen gode grunner for å innføre fire satser. I tillegg anser vi det som tilnærmet praktisk umulig å legge til rette for dette i praksis.

Vi kan ikke se at det hensiktsmessig å innføre gebyr for manglende oppmøte

Samtlige kandidater forhåndsbetaler eksamen ved oppmelding via nettbank. Kandidater som melder seg av eksamen, eller lar være å møte opp, får ikke refundert innbetalt eksamensgebyr. Ettersom det er en frivillig sak å avlegge privatisteksamen, kan vi vanskelig se at det kan være hjemmel for i tillegg å pålegge et «straffegebyr». Dette vil også være en nærmest umulig ordning å administrere, med ressurskrevende fakturering, og komplisert å skulle gjøre unntak for dem som har gyldig forfall.

Selv om forslaget skulle vise seg å være lovlig og praktisk gjennomførbart, tror vi uansett ikke et slikt «straffegebyr» ville ha hatt ønsket effekt. Vi tviler på at dette tiltaket i særlig grad ville ha redusert antallet privatister som melder seg opp, men ikke møter.

Østfold fylkeskommune har samme utfordringer som andre fylker når det gjelder manglende oppmøte til privatisteksamen, og vi ser at det vil være store fordeler for fylkene å få bedre oversikt over dette. Østfold ønsker derfor å se på muligheten for å utvikle et system for å få flere privatister til å gi beskjed om at de ikke har tenkt å møte. Dette kan være i form av påminnelse om eksamen på sms, hvor kandidatene blir bedt om å bekrefte oppmøte, eller melde seg av. Dette antas å være lite ressurskrevende for fylkene å administrere.

Sentraladministrasjonen

Postadresse: Postboks 220, 1702 Sarpsborg
Kontoradresse: Oscar Pedersensvei 39, Sarpsborg
Telefon: 69 11 70 00 Telefaks: 69 12 65 02

E-post: sentralpost@ostfoldfk.no
Internett: www.ostfoldfk.no
Org.nr.: 974 544 407

Førstegangsprivatist og forbedringsprivatist

I tillegg til spørsmålene som KD ønsker besvart i høringsnotatet, ønsker Østfold fylkeskommune å be KD vurdere tolkningen av kategoriene *førstegangsprivatist* og *forbedringsprivatist*. Ordlyden i statsbudsjettet er «Privatistar som melder seg opp til eksamen, skal betale xxx kr dersom privatisten ikkje har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og yyy kr ved forbedringsprøvar».

Fram til innføringen av oppmelding på privatistweb, tolket Østfold dette dithen at «forbetring» betød «forbedring av bestått karakter». Dvs. vi brukte høyeste sats kun for dem som hadde karakteren to eller bedre. Vi begrunnet vår praksis på området med det vi anser er intensjonen med privatistordningen; at det primære målet med ordningen er å gi flest mulig muligheten til å fullføre og bestå videregående opplæring, og sekundært være en mulighet til å forbedre tidligere resultater.

I praksis betydde dette at f.eks tidligere elever med stryk eller fravær fra eksamen, som ikke hadde benyttet seg av sin rett til ny eller utsatt eksamen, betalte laveste sats for eksamener de trengte for å fullføre og bestå. Vi ser at dette kan ha økonomisk betydning for mange, og kanskje spesielt for elever innen yrkesfag som har flere fag som ikke er bestått og som forsøker å ta opp disse i etterkant. I oppmeldingsperiodene får Eksamenskontoret en rekke henvendelser fra kandidater som trenger å ta privatisteksamen, men som ikke har dekning på kortet til å betale innen oppmeldingsfristen. De får derfor ikke meldt seg opp. Det viser seg dessverre at mange av kandidatene som har utfordringer i forhold til å fullføre og bestå, i liten grad planlegger oppmeldingen sin i god tid, og derfor ikke har penger ved oppmeldingstidspunktet. For denne gruppen vil det være svært uheldig om de må betale høyeste takst når gebyret nå blir hevet til 2000.

Praksiskandidater som skal opp til sentralgitt skriftlig eksamen er en annen gruppe kandidater hvor dette kan ha stor betydning for mange. De fleste praksiskandidatene forbereder seg på egen hånd, har lite eksamenstrening, og mange er i tillegg minoritetspråklige. I et fag som helsefagarbeider er det f.eks. rundt 50% stryk, og mange kandidater må melde seg opp flere ganger før de til slutt består. For dem vil det være en ulempe viss de må betale høyeste sats.

Med den planlagte økningen av satsen på gebyrene vil det være enda viktigere enn tidligere at kandidater som ikke har beståtte karakterer får det laveste gebyret. Vi anser at dette er et enkelt og målrettet tiltak i satsingen på at flest mulig skal fullføre og bestå videregående opplæring!

Et siste moment å ta hensyn til er at med den vesentlige økningen i gebyrer som nå er foreslått, får fylkeskommunene dekket en mye større andel av sine kostnader enn tidligere. Dette er også et vesentlig argument for at man bør definere «forbedringsprivatister» som dem som forbedrer *beståtte* resultater, og lar dem med tidligere stryk betale laveste sats.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent av
Jørn Holger Larsen
seksjonssjef

Marit Tangen
rådgiver